

Raadsvoorstel

Datum 19 juni 2024

Onderwerp Baby Groente Tas
Versienummer 1

Portefeuillehouder Michiel van Willigen

Samenvatting

De meeste kinderen eten te weinig groente. Uit cijfers van GGD IJsselland van 2019 blijkt dat meer dan de helft van alle jeugd in Zwolle niet dagelijks groente eet. Meer groente-inname is van belang om het risico op overgewicht, kanker en diabetes te verminderen. De Baby Groente Tas zorgt ervoor dat baby's met de tas vaker, gevarieerder en eerder groente eten. Ook 8 weken nadat de tas gestopt is, eten de baby's nog gevarieerder groenten en fruit. De rest van het gezin proeft ook groenten die zij niet kenden.

Financiële gevolgen

Betreft doel 1.1.2. Inwoners zijn vitaal en gezond
Begroting wijzigen Ja
Budgetnummer Brede SPUK GALA

Bijlagen

Openbaarheid

☒ Openbaar
☐ Geheim

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. de Baby Groente Tas uit te gaan voeren in Zwolle.
2. de kosten hiervoor te dekken uit brede spuk GALA voor 2024, 2025 en 2026.
3. Eind 2025 het project te evalueren.

Datum

19 juni 2024

Inleiding

De meeste kinderen eten te weinig groente. Uit cijfers van GGD IJsselland van 2019 blijkt dat meer dan de helft van de jeugd in Zwolle niet dagelijks groente eet. Meer groente-inname is van belang om het risico op overgewicht, kanker en diabetes te verminderen. Daarnaast is meer groente eten goed voor het klimaat. De 'eerste 1000 dagen' van een baby zijn erg belangrijk voor smaakvoorkeuren en latere gezondheid. Maar veel ouders, vooral 'eerste ouders', zijn onzeker over geschikte groenten en bereidingswijzen. Alleen voorlichting geven is dan niet genoeg. De Baby Groente Tas kan hier verandering in brengen door ouders te helpen vaardigheden op te bouwen en in aanraking te laten komen met onbekende en bekende groenten.

Wat is de Baby Groente Tas?

De [Baby Groente Tas](#) (BGT) wordt 8 weken lang aan huis bezorgd. Vanuit elke tas kunnen 7 maaltijden voor de baby worden bereid. Eén keer koken is eten voor een hele week. Elke tas bevat een recept voor de baby, een recept voor het hele gezin (omdat BGT koken voor het hele gezin wil stimuleren en er soms groente over is), een tip-tegel met tip over de eet-opvoeding, en twee soorten groenten. De eerste tas bevat ook twee invriesbakjes en een staafmixer en een folder over de eetopvoeding 0-4 jaar. De recepten zijn ontwikkeld door een kinderdiëtiste en voldoen aan de richtlijnen van het Voedingscentrum.

Purmerend startte twee jaar geleden met de Baby Groente Tas. In januari 2024 is de gemeente Leiden gestart. Om het programma in andere gemeenten uit te kunnen voeren, is de Stichting Baby Groente Tas opgericht. Steeds meer gemeenten gaan het project uitvoeren. Stichting Baby Groente Tas is een non-profit organisatie en werkt samen met gemeenten, lokale groentenleveranciers en bezorgdiensten.

Kader

[Beleidsplan gezondheid 2022-2026](#)

[Plan van aanpak GALA 2023-2026](#)

Beoogd effect

Gezinnen met baby's in Zwolle bereiken en stimuleren om meer groentes te eten, met als doel dat kinderen op latere leeftijd gevarieerder en gezonder eten.

Argumenten

1.1. De Baby Groente Tas is bewezen effectief

Wat zijn de effecten van BGT?

- 90% van de ouders schrijft zichzelf in (ook gezinnen die minder te besteden hebben). Dit is op basis van ervaringen in de gemeente Purmerend en Leiden.
- 93% van de ouders is tevreden tot zeer tevreden.
- de tas is bewezen effectief. Uit een onderzoek met prof. Jaap Seidell blijkt dat baby's met de tas vaker, gevarieerder en eerder groente eten. Ook 8 weken nadat de tas gestopt is, eten de baby's nog gevarieerder groenten en fruit. De rest van het gezin proeft ook groenten die zij niet kenden. Seidell stelt: Voorlichting geven werkt niet. Deze 'gedragsfacilitatie/nudge' werkt wel, in een hele kansrijke fase.

1.2. BGT sluit aan op het Zwols gezondheidsbeleid

Datum 19 juni 2024

De doelen die worden bereikt met BGT sluiten aan bij ons gezondheidsbeleid en Kansrijke Start. Gezonde voeding bereikbaar maken voor gezinnen en daarbij vaardigheden aanleren die voor lange termijn effect hebben op gezond eetgedrag.

Van de aangeschreven ouders neemt uiteindelijk 90% deel aan BGT. Dit zijn cijfers op basis van de ervaringen in Purmerend en Leiden. Dat is een verassend groot bereik. Het bereiken van inwoners bij gezondheidsinterventies is soms erg ingewikkeld. Met BGT bereik je gezinnen met allerlei verschillende achtergronden. Ook gezinnen die het wel kunnen veroorloven om zelf groentes aan te schaffen. Maar BGT biedt dan als toegevoegde waarde dat het ouders helpt om vaardigheden te ontwikkelen en daadwerkelijk eetgedrag positief te beïnvloeden. Niet alleen bij gezinnen met een lage ses wordt (te) weinig groente gegeten.

Daarnaast is er een samenwerking met de sociale werkvoorziening m.b.t. de distributie van de pakketten en de groenten komen van een lokale boer of partij. Indien we in Zwolle gaan starten met BGT, willen we dit graag verbinden aan de gezonde voedselomgeving door samenwerking met de lokale voedselketen en dit onder de aandacht te brengen bij nieuwe ouders.

2. BGT sluit aan op de doelen van het GALA

BGT leidt tot gedragsverandering bij jonge gezinnen. De babyleeftijd is een kansrijke fase. Alles wat kinderen proeven in deze leeftijd, lusten zij later ook. Ouders ontwikkelen vaardigheden die ze niet meer aleren. Ze krijgen zelfvertrouwen op 'zelf koken'. De kans dat ze vers blijven koken voor het gezin wordt daarmee groter. Dat zelfvertrouwen is nodig omdat ze zelf weinig koken en weinig groenten lusten. Met BGT dragen we bij aan doelen van GALA zoals een Kansrijke Start, voorkomen overgewicht bij kinderen en bevorderen van een gezonde leefstijl.

Alternatieve mogelijkheden

Baby Groente Tas staat nog niet benoemd in het plan van aanpak GALA. De middelen binnen de brede SPUK waaruit we voorstellen om het project te dekken, zijn nu gelabeld voor een leefstijlinterventie voor tieners. We stellen voor om deze middelen in te zetten voor de Baby Groente Tas, omdat dit een bewezen interventie is die leidt tot gedragsverandering.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

N.v.t.

Communicatie

- Er komt een communicatiemoment over het initiatief i.s.m. gemeente Hattem, wanneer de levering van de pakketten kan starten.
- We gaan de ouders bereiken, wanneer hun kind 3 maanden oud is, vanuit de basisregistratie persoonsgegevens van de gemeente. En in samenwerking met de jeugdgezondheidszorg van GGD IJsselland.

Financiën

We stellen voor om de kosten te dekken uit de Brede SPUK GALA (thema's aanpak overgewicht en gezonde leefomgeving) voor 2024 en 2025. Voor 2026 zijn er mogelijkheden vanuit Kansrijke Start. Het om maximaal 40.000 euro per jaar.

De kosten voor de Baby Groente Tas zijn 160 euro per gezin exclusief BTW. Dit is inclusief kosten van transport en distributie. In 2023 zijn er ongeveer 1400 kinderen geboren in Zwolle. Er is voor 2024 en

Datum 19 juni 2024

2025 maximaal 40.000 euro beschikbaar, dat betekent dat er 250 gezinnen op jaarbasis bereikt kunnen worden.

De verdeling van de pakketten over Zwolle wordt bepaald bij de uitvoering in afstemming met betrokken partners. Rekening houdend met de kaders binnen het gezondheidsbeleid, dat de focus ligt op het bereiken van inwoners die extra ondersteuning kunnen gebruiken bij het maken van gezonde keuzes.

Risico's

Het is nog onzeker hoeveel en of er nog GALA middelen komen vanuit het Rijk na 2026. Risico is dat we iets opstarten wat we niet structureel kunnen financieren.

Vervolg

- Start van de verkenning van de implementatie van de Baby Groente Tas door Stichting Baby Groente Tas. In de eerste fase wordt er onderzocht welke partij de distributie van de pakketten kan verzorgen en welke partijen de groenten kunnen leveren. Als dit succesvol is afgerond zal de levering van de pakketten starten in zowel gemeente Zwolle als Hattem. Samenwerking tussen beide gemeenten is efficiënter, omdat de distributie en verspreiding gezamenlijk kan.
- Eind 2025 wordt de Baby Groente Tas geëvalueerd en verkend of we er in 2026 mee verder gaan. De financiering voor BGT vanaf 2026 is nog onzeker.

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer